

Dokument zasedanja

B9-0167/2022

16.3.2022

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavah Sveta in Komisije

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o potrebi po nujnem ukrepanju EU za zagotovitev prehranske varnosti zaradi ruskega napada na Ukrajino in po dolgoročnem akcijskem načrtu EU za razvoj neodvisne preskrbe s hrano
(2022/2593(RSP))

**Martin Häusling, Benoît Biteau, Sarah Wiener, Pär Holmgren, Tilly Metz,
Francisco Guerreiro**
v imenu skupine Verts/ALE

Resolucija Evropskega parlamenta o potrebi po nujnem ukrepanju EU za zagotovitev prehranske varnosti zaradi ruskega napada na Ukrajino in po dolgoročnem akcijskem načrtu EU za razvoj neodvisne preskrbe s hrano (2022/2593(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Rusiji in Ukrajini, zlasti resolucije z dne 16. decembra 2021 o razmerah na ukrajinski meji in na ozemljih Ukrajine, ki jih zaseda Rusija¹,
- ob upoštevanju izjav o Ukrajini, ki ju je vodstvo Evropskega parlamenta podalo 16. in 24. februarja 2022,
- ob upoštevanju izjave visokega predstavnika z dne 24. februarja 2022, ki jo je v imenu EU podal o invaziji oboroženih sil Ruske federacije na Ukrajino,
- ob upoštevanju skupne izjave predsednika Evropskega sveta in predsednice Komisije z dne 24. februarja 2022 o vojaški agresiji Rusije na Ukrajino brez primere in brez povoda,
- ob upoštevanju nedavnih izjav predsednika Ukrajine in predsednice Komisije o razmerah v Ukrajini,
- ob upoštevanju izjave skupine G7 z dne 24. februarja 2022,
- ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 24. februarja 2022,
- ob upoštevanju člena 39 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013²,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/2117 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov, (EU) št. 1151/2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, (EU) št. 251/2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in (EU) št. 228/2013 o posebnih ukrepih za kmetijstvo v najbolj oddaljenih regijah Unije³,

¹ Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0515.

² UL L 435, 6.12.2021, str. 1.

³ UL L 435, 6.12.2021, str. 262.

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 1. marca 2022 o ruski agresiji proti Ukrajini⁴,
 - ob upoštevanju izjave voditeljev držav ali vlad na neformalnem zasedanju Evropskega sveta z dne 10. marca 2022 o ruski vojaški agresiji na Ukrajino,
 - ob upoštevanju izjave z izrednega srečanja ministrov in ministric za kmetijstvo skupine G7 dne 11. marca 2022 o invaziji oboroženih sil Ruske federacije na Ukrajino,
 - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker je Ruska federacija 24. februarja 2022 brez povoda in neupravičeno začela invazijo Ukrajine;
 - B. ker se je oskrba s hrano in pitno vodo v Ukrajini poslabšala, zlasti v obleganih mestih ali na območjih, ki so močno prizadeta zaradi ruskega bombardiranja; ker humanitarne potrebe in zlasti potrebe po hrani v Ukrajini naraščajo in ker agencija OZN za begunce pričakuje, da bo do julija 2022 državo zapustilo 4 milijone ljudi, dodatnih 6,7 milijona ljudi pa bo razseljenih znotraj države; ker je Svetovni program za hrano, potem ko je od ukrajinske vlade prejel uradno prošnjo za pomoč, začel nujno operacijo za zagotovitev pomoči v hrani ljudem v Ukrajini in v sosednjih državah, ki bežijo pred konfliktom; ker je Organizacija za prehrano in kmetijstvo (FAO) 7. marca 2022 začela izvajati načrt za hitro odzivanje za Ukrajino, s katerim je poskušala zbrati 50 milijonov ameriških dolarjev (USD) za pomoč 240.000 ranljivim prebivalcem podeželja, ki jih je prizadela vojna; ker organizacija FAO navaja, da ji je uspelo zbrati le 9 % (4,6 milijona USD) potrebnih sredstev, kar pomeni, da primanjkljaj v financiranju znaša 45,4 milijona USD (91 %);
 - C. ker bo ruska invazija resno ogrozila ukrajinsko kmetijsko proizvodnjo; ker je vojna že povzročila velike težave za logistiko in verige preskrbe s hrano v Ukrajini; ker je v desetih regijah, v katerih trenutno potekajo vojaški spopadi, 54 % površin za setev sončnic ter 42 % in 52 % območij za setev koruze oziroma pšenice; ker bi morali ukrajinski kmetje v prihodnjih tednih začeti s setvijo in ker vojaško posredovanje ogroža letino pšenice; ker imajo ukrajinski kmetje težave tudi s pridobivanjem semen, zlasti koruznih in sončničnih, kar dodatno ogroža prihodnje letine; ker kmetje zaradi pomanjkanja goriva ne morejo uporabljati svojih strojev za setev; ker imajo lahko zamude pri setvi škodljive posledice za pridelek;
 - D. ker Ukrajina proizvaja veliko pšenice, koruze, sončničnih semen in sončničnega olja za hrano in krmo, in sicer na to državo zlasti odpade 15 % svetovnega trga koruze, 15 % svetovnega trga ječmena, 10 % svetovnega trga pšenice in 50 % svetovnega trga sončničnega olja;
 - E. ker so svetovni trg hrane močno pretresli že pandemija covida-19, energetska kriza in slabe vremenske razmere pred vojno, indeks cen organizacije FAO pa je že pred invazijo dosegel najvišjo raven od leta 2011; ker se ocenjuje, da so svetovne zaloge pšenice med 277,9 in 291,1 milijona ton, zaloge koruze pa med 280,9 in 302,2 milijona ton (po podatkih ameriškega ministrstva za kmetijstvo, Mednarodnega sveta za žito in informacijskega sistema za kmetijske trge organizacije FAO), in ker zaloge žita v EU

⁴ Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0052.

znašajo približno 30 milijonov ton (od tega 9,58 milijona ton pšenice); ker bo zmanjšanje ali izguba ukrajinskega izvoza vplivala na države, ki so močno odvisne od tamkajšnje proizvodnje, države, ki se že soočajo z nezanesljivo preskrbo s hrano, ali države, ki so izpostavljene pretresom pri oskrbi in zvišanjem cen, kot so Egipt, Libanon, Jemen, Etiopija, Afganistan in Sirija; ker Egipt 90 % svoje pšenice uvozi iz Ukrajine in Rusije;

- F. ker so lahko prehranske krize posledica špekulacij z živili in pritiskov na preskrbo s hrano, ki jih povzroča povpraševanje po biogorivih; ker lahko poleg tega velike države proizvajalke in države izvoznice izvajajo pritisk na države uvoznice, ki so za preskrbo s hrano odvisne od njihovega izvoza;
- G. ker je Rusija vodilna izvoznica sintetičnih dušikovih gnojil in njihovih sestavin, Belorusija pa je velika izvoznica gnojil na osnovi kalijevega klorida; ker so cene dušikovih gnojil močno odvisne od cen zemeljskega plina, za katerega Rusija obvladuje velik del trga;
- H. ker je Rusija z 18 % svetovnega izvoza pšenice največja izvoznica na svetu; ker položaj ruskega izvoza ostaja negotov, saj se črnomoški izvoz postopoma vrača na prejšnjo raven, Rusija pa je izrazila možnost uvedbe nekaterih izvoznih omejitev; ker je ukrajinska vlada 9. marca 2022 prepovedala izvoz ključnih kmetijskih proizvodov, vključno z ržjo, ječmenom, ajdo, proso, sladkorjem, soljo in mesom do konca leta 2022;
- I. ker cilji skupne kmetijske politike vključujejo stabilizacijo trgov EU, razpoložljivost oskrbe, racionalen razvoj kmetijske proizvodnje v EU ter zagotavljanje primerne življenjskega standarda za skupnost kmetovalcev v EU in razumnih cen za potrošnike EU;
- J. ker je EU največja trgovinska partnerica Ukrajine, saj je leta 2019 njen delež v trgovini te države presegel 40 %; ker na Ukrajino odpade približno 1,1 % vse trgovine EU in je 18. najpomembnejša trgovinska partnerica EU; ker EU iz Ukrajine pretežno uvažava surovine, vključno s kmetijskimi proizvodi, kemične proizvode in stroje;
- K. ker naj bi EU po napovedih Komisije ostala neto izvoznica žit; ker je letos napovedana dobra letina, čeprav se v nekaterih delih EU kažejo prvi znaki spomladanske suše;
- L. ker se približno dve tretjini proizvodnje žit v EU⁵ in 70 % proizvodnje oljnic namenja za živalsko krmo;
- M. ker se približno 3 % proizvodnje žit v EU⁶ in skoraj 40 % oljnic na trgu EU namenja za biogoriva iz poljščin; ker je delež poljščin, namenjenih za biogoriva iz poljščin, v nekaterih državah članicah višji in dosega skoraj 18 % proizvodnje v Nemčiji; ker je EU leta 2021 proizvedla 4950 milijonov litrov bioetanola (proizvedenega iz poljščin) in 12.330 milijonov litrov biodizla (proizvedenega iz rastlinskega olja), kar je predstavljalo 11 milijonov ton žita in 8,6 milijona ton rastlinskega olja, ki bi jih bilo mogoče preusmeriti za prehrano ljudi in živali;

⁵ Spletna stran Komisije z naslovom „Žita, oljnice, beljakovinske rastline in riž“, dostopano 17. marca 2022.

⁶ Spletna stran Komisije z naslovom „Žita, oljnice, beljakovinske rastline in riž“, dostopano 17. marca 2022.

- N. ker cene hrane v EU in po svetu rastejo; ker so po podatkih OZN svetovne cene hrane dosegle rekordno visoko raven v februarja 2022, saj so se v enem letu povišale za več kot 24 %;
- O. ker se kmetje v nekaterih sektorjih že več let soočajo z resnimi in trdovratnimi izzivi pri pokrivanju proizvodnih stroškov, zlasti v sektorju mleka in mlečnih izdelkov; ker je zaskrbljujoča inflacija vhodnih in proizvodnih stroškov za kmete, zlasti energije, gnojil in krme; ker je pomemben dejavnik te rasti cen sedanja prevelika odvisnost od uvoženega plina, tudi iz Rusije, za sintezo gnojil na osnovi dušika v energetsko zelo intenzivnem procesu, ki povzroči 2 % emisij toplogrednih plinov; ker bi lahko nekateri proizvajalci, zlasti živinorejci, ki so odvisni od uvožene krme, zaradi povečanja proizvodnih stroškov zašli v velike ekonomske težave;
- P. ker lahko povečanje proizvodnih stroškov privede do višjih stroškov za potrošnike, kar bi močno obremenilo gospodinjstva z nizkimi dohodki zaradi povečanja odhodkov za hrano, zlasti v povezavi z rastočimi cenami energije;
- Q. ker so začele nekatere države članice in tretje države izvajati nadzor nad izvozom kmetijskih proizvodov, zlasti žit in olja za kuhanje;
- R. ker bodo sankcije proti Rusiji in Belorusiji vplivale na pridobivanje kmetijskih vložkov, kot so gnojila; ker je Ruska federacija 2. februarja 2022 ustavila izvoz amonijevega nitrata vsaj do aprila 2022; ker so velike ladjarske družbe prenehale opravljati prevoze v Rusijo in iz nje; ker se z vsako tono uvoženih gnojil ali surovin iz Rusije financira ruski vojaški stroj;
- S. ker evropski zeleni dogovor in strategija „od vil do vilic“ temeljita na celostnem pristopu k preprečevanju podnebne krize in krize biotske raznovrstnosti v Evropi, pa tudi k zagotavljanju prehranske varnosti, izboljšanju prehrane in javnega zdravja ter zagotavljanju cenovne dostopnosti hrane, hkrati pa ustvarjata pravičnejše gospodarske donose za kmete v dobavni in vrednostni verigi ter krepita položaj primarnih proizvajalcev z izboljšanjem trajnostnosti, obravnavanjem podnebne krize, zdravja tal in propadanja eksistencialnega ekosistema ter povečujeta avtonomijo kmetov in dobavnih verig;
- T. ker je v strategiji „od vil do vilic“ opredeljenih več pomembnih pobud, vključno z načrtom, da se v zakonodajnem okviru poskrbi za izredne ukrepe EU za zagotavljanje preskrbe s hrano in prehranske varnosti v času krize ter tako še pospeši prehod na trajnostni prehranski sistem do konca leta 2023;
- U. ker je cilj strategije „od vil do vilic“ zmanjšati uporabo kmetijskih vložkov in zlasti skupno uporabo kemičnih pesticidov za 50 %, najbolj nevarnih pesticidov za 50 % in gnojil za vsaj 20 % do leta 2030;
- V. ker naj bi površine z ekološkim pomenom in njihova ohranitev v skupni kmetijski politiki po letu 2022 spodbudile biotsko raznovrstnost in s tem funkcije kmetijskih ekosistemov, kot so oprasovanje, plenjenje ekosistemskih škodljivcev, varstvo tal ter kroženje hranil, vode in ogljika, ter tako okrepile celotni kmetijski ekosistem in povečale njegovo odpornost in produktivnost; ugotavlja, da za zagotavljanje teh storitev, ki dolgoročno povečujejo donos, nista nujna niti oranje niti uporaba pesticidov;

ker podatki o površinah z ekološkim pomenom za leto 2019 kažejo, da skoraj 3 % kmetijskih površin v uporabi niso bili produktivni, 2,6 % površin so bila zemljišča v prahi, skoraj 11 % površin z ekološkim pomenom pa se že produktivno uporablja, npr. za stročnice;

- W. ker je iz poročila Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) in Medvladne platforme za znanstveno politiko o biotski raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah, objavljenega na dan napada, razvidno, da se produktivnost zmanjšuje zaradi ekološke poenostavitve in propada kmetijskih ekosistemov⁷, ki je povezan s prevelikim opiranjem na umetne vložke in postransko škodo, npr. erozijo tal, izgubo površinskega sloja tal, zmanjšanjem števila opraševalcev, ki vpliva na donos, izgubo koristnih vrst, na katerih temelji produktivnost, slabo odpornostjo na napade škodljivcev, suše in poplave, vplivi na zmanjšanje donosa proizvodnje v ribištvu in akvakulturi ter prerazporeditev staležev morskih rib, kot je navedeno tudi v posebnem poročilu IPCC o oceanih in kriosferi v spreminjajočem se podnebnju, objavljenem leta 2019;
- X. ker napadi na cilje evropskega zelenega dogovora in prehod na trajnostnost temeljijo na predpostavki, da bo produktivnost zaostajala v času razvoja funkcionalne biotske raznovrstnosti ali kmetijskih tehnik, ki bodo uporabljale naravne procese in nadomestile funkcije, ki so se prej opravljal s sintetičnimi vložki; ker veliko število neodvisnih, strokovno pregledanih znanstvenih študij kaže, da se produktivnost v skoraj dveh tretjinah primerov ne zmanjša, da so izgube omejene na kratko prehodno obdobje in da se produktivnost v nekaterih primerih celo poveča⁸;
- Y. ker so večja biotska raznovrstnost in z njo povezane storitve, ki jih zagotavljajo funkcionalna biotska raznovrstnost in koristne vrste (opraševanje, plenilci škodljivcev, večja odpornost kmetijskih ekosistemov na erozijo, suše in poplave, nastajanje tal in ponori ogljika), potrebne tudi za okrepitev in zagotovitev nadaljevanja proizvodnje hrane ob hkratnem povečanju donosnosti za kmete⁹;
- Z. ker je v Evropi omejen manevrski prostor za povečanje proizvodnje žitaric, saj razpoložljive površine, ki se trenutno ne uporabljajo, ne presegajo 6 milijonov hektarjev od skupaj 100 milijonov hektarjev ornih zemljišč, potencialni donosi pa so nizki, saj so te površine na obrobni zemljiščih;
- AA. ker podpiranje obsežnega krmljenja živali s hrano ali ornimi zemljišči, ki bi se sicer lahko uporabljala za prehrano ljudi, ni učinkovita raba kalorij in zato je EU neto

⁷ Hallmann, C. A. in drugi, „More than 75 percent decline over 27 years in total flying insect biomass in protected areas“ (Več kot 75-odstotni upad nad 27 let v skupni biomasi letalskih žuželk na zavarovanih območjih); *PLoS ONE*, zvezek 12, št. 10, PLOS, San Francisco, 2017.

⁸ Tamburini, G. in drugi, „Agricultural diversity promoting multiple ecosystem services without threat yield“ (Kmetijska diverzifikacija spodbuja več ekosistemskih storitev brez ogrožanja donosa), *Science Advances*, zvezek 6, št. 45, American Association for the Advancement of Science, Washington, DC, 2020.

⁹ van der Ploeg, J. D. in drugi, „The economic potential of agroecology: empirical evidence from Europe“ (Ekonomski potencial agroekologije: empirični dokazi iz Evrope), *Journal of Rural Studies*, zvezek 71, Elsevier, Amsterdam, 2019, str. 46–61.

uvoznica kalorij¹⁰; ker bi jasno zmanjšanje porabe živalskih proizvodov in prehod na samozadostno rejo živine, krmljene na travnikih in stročnicah EU, omogočila, da bi EU iz neto uvoznice postala neto izvoznica kalorij in zmanjšala svoj ogljični odtis, prispevala pa bi tudi k obnovi biotske raznovrstnosti, skladiščenju ogljika v kmetijskih ekosistemih EU in zmanjšanju odvisnosti EU od zemeljskega plina in fosilnih goriv za proizvodnjo gnojil;

- AB. ker je gibanje Via Campesina v svoji rimski resoluciji iz leta 1996 prvič opredelilo prehransko neodvisnost kot pravico narodov in držav, da sami določijo svojo kmetijsko in prehransko politiko; ker je namen tega koncepta vsaki državi omogočiti, da nahrani svoje prebivalstvo in je neodvisna; ker je namen strategije „od vil do vilic“, da se zmanjša odvisnost kmetov od zunanjih vložkov, v skladu s to opredelitvijo;
- AC. ker sta Marakeški sporazum iz leta 1994 in zlasti Sporazum o kmetijstvu Svetovne trgovinske organizacije (STO) prispevala k specializaciji kmetijskih regij; ker je ta specializacija privedla do tega, da imajo ene regije visoke ravni izvoza, druge pa so skoraj v celoti odvisne od uvoza; ker ta položaj ni odporen na krize, kot je vojna, in je med dejavniki, ki prispevajo k sedanji nestabilni preskrbi s hrano po svetu;

A. IZREDNE HUMANITARNE RAZMERE

1. zahteva, da Ruska federacija nemudoma konča vse vojaške dejavnosti v Ukrajini, brezpogojno umakne vse vojaške in paravojaške enote in vojaško opremo s celotnega mednarodno priznanega ozemlja Ukrajine ter da v celoti spoštuje ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja;
2. ugotavlja, da bosta varnost verig preskrbe s hrano in zaščita proizvodnje hranljivih živil na ravni gospodinjstev ključnega pomena za preprečevanje prehranske krize;
3. poziva k takojšnjemu in usklajenemu odzivu ter uporabi mehanizma Unije na področju civilne zaščite, da bi čim bolj povečali podporo Ukrajini, zlasti s humanitarno pomočjo in pomočjo v hrani, pa tudi z zagotavljanjem varnih humanitarnih koridorjev EU ter nudenjem hrane in zatočišča vsem, ki bežijo iz države; poudarja, da se dosedanja finančna humanitarna pomoč EU ocenjuje na približno 500 milijonov EUR, a je potrebna dodatna podpora; zlasti poudarja, da bi morala EU zagotoviti humanitarno pomoč ukrajinskemu narodu, da se zagotovi kratkoročna prehranska varnost v Ukrajini, in vsem beguncem v EU prek kohezijskega ukrepa za begunce v Evropi in programov pomoči pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope, pa tudi s prispevanjem k načrtu za hitro odzivanje organizacije FAO za Ukrajino s povečanjem njegove finančne pomoči; poudarja, da je treba poiskati dodatna sredstva, saj imajo skladi kohezijske politike glavno vlogo pri zagotavljanju usklajenega razvoja držav članic EU; poziva EU, naj se usklajuje z agencijami OZN in vsemi partnerji na terenu, da bi ljudem, ki jih je prizadela vojna v Ukrajini, zagotovila nujno pomoč v hrani in sredstvih za preživetje;

¹⁰ Sciavo, M in drugi, *An agroecological Europe by 2050: What impact on land use, trade and global food security?* (Agroekološka Evropa do leta 2050 – Kakšne bodo posledice za rabo zemljišč, trgovino in svetovno prehransko varnost?); IDDRI, Pariz, 2021.

4. poziva Komisijo in države članice, naj povečajo svoje prispevke za Svetovni program za hrano z uporabo rezerve za solidarnost in nujno pomoč iz večletnega finančnega okvira; ugotavlja, da Komisija za Svetovni program za hrano letno prispeva 465 milijonov EUR, države članice pa 1,47 milijarde EUR; ugotavlja tudi, da rezerva za solidarnost in nujno pomoč znaša 1,2 milijarde EUR in da se od tega lahko do 35 % (420 milijonov EUR) uporabi za države, ki niso članice EU; poudarja, da znesek, ki je na voljo v okviru rezerve za solidarnost in nujno pomoč, nemara ne bo dovolj in da utegne biti potrebna dodatna proračunska prožnost;
5. poziva Komisijo in države članice, naj usklajeno s svojimi mednarodnimi partnerji in ustreznimi mednarodnimi institucijami nujno ocenijo, koliko sredstev je na voljo, da se preprečijo zamude v plačilnih bilancah držav uvoznic, vključno z neposrednim financiranjem in prestrukturiranjem njihovega dolga; poudarja, da je pomembno, da ima financiranje z nepovratnimi sredstvi prednost, in sicer kot standardna možnost, zlasti za najmanj razvite države, in da se ne podpira kombiniranja mehanizmov jamstev ali daje prednost posojilom pred nepovratnimi sredstvi, saj bi to lahko povečalo breme dolga;

B. ZAGOTAVLJANJE KRATKOROČNE PREHRANSKE VARNOSTI V EU

6. poudarja, da sedanji konflikt v Ukrajini izpostavlja ranljivost svetovnega prehranskega sistema; zato poziva EU, naj zaščiti pravico držav v razvoju do prehranske neodvisnosti, s čimer bo poskrbela za prehransko varnost, zmanjšala revščino, ustvarila vključujoče, trajnostne in pravične svetovne dobavne verige ter lokalne regionalne trge, pri pa naj posebno pozornost nameni družinskemu kmetovanju, ki omogoča preskrbo s cenovno in splošno dostopno hrano;
7. poziva Komisijo in Svet, naj ohranita splošno odstopno klavzulo, ki je bila uvedena zaradi pandemije covid-19 in v izrednih razmerah začasno zamrzne fiskalna pravila za države članice;
8. poziva, naj se evropski mehanizem za pripravljenost in odzivanje na krize na področju prehranske varnosti, ki je bil razvit po pandemiji covid-19, čim prej ponovno sestane, da bi razpravljal o vplivu vojne na prehransko varnost v EU in širše; je seznanjen s prvotno namero, da se ta organ sestane konec marca 2022, kar bi bilo prepozno z vidika celovite učinkovitosti njegovih razprav;
9. poudarja pomen zalog hrane v EU in tretjih državah pri zagotavljanju dostopa do hrane v času nestabilnosti; poziva Komisijo, naj celovito oceni vse vire in zaloge hrane, tako javne kot zasebne, ki so na voljo na ravni EU, ter oceni sredstva za njihovo mobilizacijo in distribucijo ter za učinkovito blažitev težav v zvezi z razpoložljivostjo, dostopnostjo in cenovno dostopnostjo, zlasti v državah, ki niso članice EU; poudarja, da je treba poleg tega oceniti tudi velikost zasebnih komercialnih zalog;
10. poziva Komisijo in države članice, naj hitro predlagajo srečanje Odbora FAO za svetovno prehransko varnost, ki bi moral biti prednostni forum za usklajevanje na tem področju, saj zagotavlja vključujočo zastopnost vseh držav; poziva Komisijo in države članice, naj sodelujejo v tem forumu, da bi zagotovile mednarodno usklajevanje, zlasti glede zalog, biogoriv in finančne podpore državam uvoznicam;
11. poziva Evropsko unijo, naj skliče izredno zasedanje Generalnega sveta STO, da bi ta

lahko sprejel ukrepe za urejanje trgov kmetijskih proizvodov, da se čim bolj omeji špekuliranje držav ali zasebnih podjetij in olajša dostop odvisnih držav do osnovnih živil, ki jih potrebujejo za svoje prebivalstvo; poudarja, da sedanja pravila STO o kmetijstvu državam ne omogočajo izvajanja politik za neodvisno preskrbo s hrano in regionalno sodelovanje, ter poziva Komisijo, naj si prizadeva za potrebne spremembe;

12. priznava, da lahko špekulacije in manipulacije na trgu ter trgovanje z živili umetno napihnejo veleprodajne cene in povzročijo nestanovitnost trga; v zvezi s tem poziva k takojšnji in začasni prepovedi špekulativnih praks, kot so prodaja na kratko, posli z državnimi dolžniškimi instrumenti in posli kreditnih zamenjav, terminski posli z delniškimi opcijami in visokofrekvenčno trgovanje z živilskimi proizvodi, ki lahko privedejo do manipulacije trga, plenilskih cen in dobičkarstva; poziva Komisijo in Evropski organ za vrednostne papirje in trge, naj sodelujeta z nacionalnimi regulatorji pri pripravi nujnega predloga za začasno prepoved prodaje na kratko in zaščito prehranskega blaga na borzah, tudi z revizijo trenutno zelo popustljivega režima EU za omejitve pozicij, ter naj pri določitvi teh omejitev pozicij upoštevata nestanovitnost; poudarja, da so potrebni pregledni statistični podatki o kmetijski proizvodnji javnih in zasebnih deležnikov, zlasti ob upoštevanju skrajne koncentracije na trgu žita;
13. poziva k vzpostavitvi nujne finančne pomoči, da se zagotovi dostop do hrane za gospodinjstva v EU, ki živijo v revščini, med drugim s povečanjem sredstev za Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim;
14. poziva Komisijo, naj uporabi člen 219 Uredbe (EU) št. 1308/2013¹¹ o uporabi krizne rezerve za stabilizacijo proizvodnje v EU, pod pogojem, da se spoštujejo merila trajnosti;
15. poziva k hitri in ustrezni finančni podpori za kmete, ki jih je prizadela kriza, vendar vztraja, da je treba vsako podporo pogojevati z izpolnjevanjem meril trajnosti, da se ne bi še zaostрили podnebna kriza in kriza biotske raznovrstnosti oziroma da ne bi bili ogroženi ekološka podlaga in naravni viri, potrebni za dolgoročno prehransko varnost in nadaljnjo proizvodnjo hrane; se v zvezi s tem seznanja z vlogo površin z ekološkim pomenom pri povečevanju funkcionalne biotske raznovrstnosti in donosa okoliških obdelovalnih površin za do 36 %; odločno svari pred uporabo pesticidov na površinah z ekološkim pomenom, saj se bo skupno povečanje produktivnosti izgubilo zaradi ubijanja plenilcev, ki se hranijo s škodljivci, in oprashačevalcev, ki jih pritegnejo brazde, pa tudi pred oranjem, ki povzroča izgubo nakopičenega ogljika; zlasti poudarja, da noben ukrep, sprejet med ukrajinsko krizo, ne bi smel povzročiti povečanja uporabe sintetičnih pesticidov in gnojil, niti ne bi smel biti razlog za izdajo nujnih odobritev pesticidov, za katere se je izkazalo, da škodujejo zdravju ljudi ali ekosistema; poudarja, da bi morali biti izredni ukrepi strogo časovno omejeni;
16. poziva Komisijo in države članice, naj ohranijo odprt enotni trg EU in preprečijo nadaljnje motnje na trgu, zlasti tako, da izogibajo omejitvam izvoza;
17. poudarja, da je treba v celoti izkoristiti sheme v šolah, da bi prikrajšanim otrokom

¹¹ Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in o razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671).

zagotovili dostop do hrane; poleg tega poudarja, da so programi javnih naročil koristni za spodbujanje podpore javnosti za nakupe od malih kmetov in lokalnih proizvajalcev pri nabavi hrane za distribucijo, da bi preprečili nezanesljivo preskrbo s hrano;

18. poudarja, da se v EU letno zavrže 88 milijonov ton hrane, s tem povezani stroški pa po ocenah znašajo 143 milijard EUR; poudarja, da bi obravnavanje živilskih odpadkov takoj pozitivno vplivalo na prehransko varnost; ponovno poziva, naj se sprejmejo ukrepi, ki so potrebni za uresničitev cilja EU, da se količine zavržene hrane do leta 2025 zmanjšajo za 30 % in do leta 2030 za 50 % v primerjavi z referenčnimi ravnmi iz leta 2014; poudarja, da je treba preprečiti izgube hrane pri skladiščenju, spodbujati darovanje hrane z doslednim izvajanjem zakonodaje o odgovornosti in ponovno uporabo živilskih odpadkov; poziva zlasti supermarkete, naj nujno obravnavajo vprašanje živilskih odpadkov, ki bi jih bilo mogoče preprečiti, in sicer z alternativnimi možnostmi, kot so ponudbe po nižjih cenah in sodelovanje s projekti lokalnih skupnosti, kot so banke hrane, da bi ublažili lokalno pomanjkanje hrane in negotovost; poziva države članice, naj razmislijo o sprejetju zakonodaje o drugih nepoštenih trgovinskih praksah, ki ustvarjajo živilske odpadke, poleg tistih, ki so že zajete v direktivi o nepoštenih trgovinskih praksah¹²; poziva, naj prihodnje pobude o tržnih standardih prednostno obravnavajo zmanjšanje živilskih odpadkov; poudarja, da je lahko nastajanje živilskih odpadkov tudi posledica presežkov v proizvodnji; poziva k boljšemu spremljanju živilskih odpadkov po vsej EU, zlasti tistih, ki nastanejo na ravni kmetij; poziva vse države članice, naj vzpostavijo in izvajajo programe za preprečevanje nastajanja živilskih odpadkov, ki bodo v celoti vključevali načela krožnega gospodarstva in spodbujali kratke verige preskrbe s hrano, ki zmanjšujejo tveganje nastajanja živilskih odpadkov;

C. SREDNJEROČNO IN DOLGOROČNO ZAGOTAVLJANJE PREHRANSKE VARNOSTI V EU

19. poziva Komisijo in države članice, naj hitro uvedejo ukrepe za začasno zaustavitev proizvodnje in mešanja biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv iz poljščin, da bi do leta 2030 zagotovili dodatno preskrbo s hrano, stabilizirali svetovne trge živilskih proizvodov in postopoma opustili pogonska biogoriva iz poljščin, ki ne vključujejo naprednih biogoriv; poziva Komisijo, naj začne usklajeno ukrepanje med ZDA in Kanado, da bi zagotovila, da ima hrana prednost pred biogorivi iz poljščin;
20. poziva k spodbujanju in poenostavitvi dostopa do ukrepov za energetska učinkovitost, da se zmanjša breme stroškov za kmete v smislu neposrednih energetskih vložkov, hkrati pa ugotavlja, da v večini živinorejskih sistemov krma za živali prevladuje z vidika porabe energije;
21. poziva, naj ima hrana za ljudi prednost pred krmo za populacijo rejnih živali v EU, ki presega njene potrebe po hrani; zlasti poziva Komisijo in države članice, naj končno izvajajo ambiciozen beljakovinski načrt, ki bo osredotočen zlasti na stročnice, ki lahko zagotovijo domačo krmo in nadomestijo ali zmanjšajo uporabo gnojil z vezavo dušika, ter naj zmanjšajo pritisk na živalsko krmo in proizvodne stroške ter preusmerijo rejo

¹² Direktiva (EU) 2019/633 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi (UL L 111, 25.4.2019, str. 59).

prežvekovalcev na pašo na pašnikih; poudarja, da se gensko urejene rastline in živali patentirajo in se jim je treba zato izogibati, saj bi dodatno prispevale k tržni koncentraciji v proizvodnji semen, rastlin in živali ter k povečanju vhodnih stroškov, poleg tega pa ne zagotavljajo nobenih prednosti v primerjavi z agroekološkimi sistemi, ki imajo dokazane koristi v smislu biotske raznovrstnosti in podnebja ter pri zmanjševanju nezanesljive preskrbe s hrano;

22. poziva Komisijo, naj dodatno okrepi cilj strategije „od vil do vilic“ glede zmanjšanja uporabe gnojil in z vsemi ustreznimi politikami podpre prakse za povečanje rodovitnosti tal z domačimi ukrepi, ki zagotavljajo neodvisnost od uvoza gnojil ali plina, kot so kolobarjenje, kompostiranje in uporaba živalskih odpadkov v mejah direktive o nitratih¹³; poudarja, da uporaba gnojil predstavlja približno 50 % porabe energije v kmetijstvu, če upoštevamo tako neposredno kot posredno uporabo; poudarja, da rastoče cene energije posledično vplivajo na rast cen sintetičnih gnojil, kar pomeni, da je lahko svetovanje o iskanju alternativ za kmetijstvo stroškovno najučinkovitejša politična možnost; poudarja, kako pomembno je, da kmetje prejmejo tehnično podporo neodvisnih kmetijskih svetovalnih služb, da bodo lahko uporabljali najustreznejše in najučinkovitejše agroekološke tehnike; poudarja, da je ekološko kmetovanje dokazano sposobno pridelovati hrano brez uporabe sintetičnih gnojil;
23. odločno svari pred cinično uporabo vojne kot priložnosti za vrnitev v nefunkcionalno in inherentno netrajnostno stanje, ki jasno in znanstveno dokazano ne ustreza svojemu namenu, in opozarja, da ne smemo žrtvovati naše srednjeročne in dolgoročne prehranske varnosti za kratkoročne koristi, kot so krmljenje živine in kvasila biogoriv;

o

o o

24. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, predsedniku, vladi in parlamentu Ukrajine ter predsedniku, vladi in parlamentu Ruske federacije.

¹³ Direktiva Sveta z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL L 375, 31.12.1991, str. 1).